

[Glensgård]

altså allerede af den grund har man i en lang række tilfælde overskredet den grænse, som vi i dag har for frivillig restskatteindbetaling.

Når vi har sat datoen sidst i maj måned, er det selvfølgelig ud fra ganske bestemte forudsætninger, bl. a. det, at man skal kunne nå at få de sidste selvangivelser med, også dem, der har fået udsættelse. Men vi er da klar til en forhandling i folketingets skatte- og afgiftsudvalg, bare vi kan opnå enighed om en udsættelse. Vi ser selvfølgelig helst, at de partier, der har udtrykt sig positivt over for tanken, vil følge os, men det skal ikke være afgørende, om vores dato får lov til at stå ved magt, vi må bare, som også flere af ordførerne gjorde opmærksom på, have taget fat på problemet.

Jeg glæder mig derfor til et sagligt udvalgsarbejde og håber på, at ministeren under dette udvalgsarbejde vil indse, at ministeren her burde have vist den positive holdning, som jeg ved behandlingen af et andet forslag i dag viste ministeren.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til lov om tinglysning af kapitalværdistigninger på jord og faste ejendomme som en offentlig prioritet [af Kaj Hansen (DKP) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 22. Fremsat 6/10 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Det er vistnok fjerde gang, DKP fremsætter dette forslag, som jo går ud på – sagt i al korthed – at der af al fast ejendom skal beregnes en afgift til det offentlige, som skal tinglyses på ejendommen som en prioritet.

Det er klart, at dette forslag er en af de modeller, som nødvendigvis må indgå i overvejelserne om en rimelig beskatning af værdistigningen, og det er da også en model, som løbende overvejes i forbindelse med, hvorledes man skal håndtere dette spørgsmål mest praktisk.

Vi har imidlertid fra tidligere socialdemokratiske regeringers og ordføreres side peget på, at der er nogle uklarheder i forslaget – og dem kunne man måske nok have rettet, når nu det er fjerde gang, man fremkommer med det – dels med hensyn til, hvorledes de prioriteter, der skal tinglyses, skal stilles i prioritetsserien – og det synes jeg er væsentligt at få beskrevet – dels med hensyn til afgiftens beregning.

Men forslagsstillerne ved sikkert, lige så vel som det må være tilfældet for de øvrige ordførere i denne sag, at socialdemokraterne har forpligtet sig til en løsning med hensyn til værdistigningsspørgsmålet i forbindelse med augustforlig I med partierne det radikale venstre, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti, og at det er vores agt at indbyde til en fortsat forhandling om dette spørgsmål i lyset af forligsteksten fra augustforlig I om at underkaste de egentlige kapitalgevinster en rimelig beskatning; det vil vi ganske snart tage initiativ til.

Karl Nielsen (S):

Forslaget er en genfremsættelse fra tidligere år, som også ministeren sagde. Jeg kunne måske nøjes med at henvise til, hvad vi har sagt tidligere, men det agter jeg ikke, idet hele problematikken i forbindelse med værdistigningerne på jord og fast ejendom interesserer os meget.

Det burde for øvrigt interessere alle partier her i tinget i et betydeligt større omfang, end det tilsyneladende gør. Jeg tror ikke, vi kan fortsætte med at lukke øjnene for de problemer, som de voldsomme stigninger på jord og fast ejendom rejser i disse år, såfremt vi vil have styr på inflationen, samfundskonomen og beskæftigelsen. Jeg kan f. eks. nævne, at ejendomsværdierne er steget fra 1950

[Karl Nielson]

til 1973 fra 29 mia kr. til 398 mia kr., altså mere end 369 mia kr. på 13 år, og alene de sidste fire år er værdierne steget med små 300 mia kr. derudover, endda når der er korrigeret for nybygninger og forbedringer. Hvis vi sætter disse tal i forhold til, hvad vi alle producerer på et år, hvilket nu brutto, altså før afskrivning, ligger på ca. 250 mia kr., vil det sige, at værdistigningen på jord og fast ejendom over en 4-årig periode udgør mere end værdien af vores alles indsats på et år. Hvis vi tænker os, at værdistigningerne på jord og fast ejendom procentvis bliver af samme størrelse i den kommende 4-årige periode som i den foregående, vil de samlede ejendomsværdier vokse fra de nuværende 770 mia kr. til ca. 1.400 mia kr. Det vil sige, at værdistigningerne i denne periode, altså mellem 16. og 17. alm. vurdering, bliver på mere end 600 mia kr. Hvis vi regner med, at den samlede produktion stiger til 300 mia kr. i samme periode, skal der så to års produktion til at opveje prisstigningerne på jord og fast ejendom mod nu ét år.

Jeg synes, at dette understreger, at vi ikke kan undlade at gribe ind over for denne problematik.

I debatten om værdistigningerne hører man ofte, at disse værdier ikke er noget værd. Denne påstand gælder ikke, for disse kapitalgevinster realiseres jo før eller siden. Det kan ske ved enten belåning, salg eller arv. Jeg er da vel vidende om, at langt de fleste, der investerer i eget hus, ikke gør det for at spekulere i kapitalgevinst, men det er bare en konsekvens heraf. Det næste, der sker, er, at kapitalgevinsterne forvandles til forbrug. Og én gruppe, der er helt sikker på at blive taber i dette spil, er de unge, som skal etablere sig, og det er, hvad enten det gælder selvstændigt erhvervsdrivende, f. eks. landmænd, eller det er unge, der skal have egen bolig.

Jeg skal ikke sige ret meget om det foreliggende lovforslag, men jeg anser det som et bidrag til diskussionen om disse store og alvorlige problemer. Jeg kunne godt stille det spørgsmål, om det er rimeligt, at man anvender forrentningen ud fra, som der står i forslaget, den gældende diskonto; det kunne også tænkes, det ville være rigtigere med markedsrenten, for jeg er bange for, at hvis man sætter en for lav forrentning, kapitalise-

rer det sig på en eller anden måde og kommer igen kapitalejerne til gode.

Man kunne også stille det spørgsmål, om kommunisterne har tænkt sig, at et sådant forslag, såfremt det blev gennemført, skulle afløse den nuværende kapitalvindingsskat. Det fremgår ikke af forslaget, og det behøver det ikke nødvendigvis, men det er en problematik, man også skal tage stilling til i denne forbindelse.

Vi vil som sagt gerne være med til at se på forslaget i udvalget.

Ove Jensen (FP):

Forslaget fra kommunisterne om en tinglysning af kapitalværdistigning på jord og fast ejendom som en offentlig prioritet vil ikke alene medføre en ny beskatning for den i forvejen hårdt plagede befolkning, nej, forslaget vil også på lidt længere sigt medføre en statsovertagelse af jord og fast ejendom. Det er det, der er konsekvensen af forslaget, og det er også det, kommunisterne ønsker.

Man kunne fristes til at sige til kommunisterne: I ved ikke, hvad I gør, og I ved ikke, hvad I går ind til, hvis forslaget imod forventning skulle blive vedtaget, for hvordan har udviklingen været i de lande, hvor staten har overtaget det hele? I Rusland er det nu over 50 år siden, de røde gennemførte oktoberrevolutionen i 1917 og bl. a. nationaliserede jorden. Hvad har de så fået ud af det? F. eks. en meget lav boligstandard. De fleste bor i usle træskure uden nogen form for bekvemmeligheder, som vi kender dem. De har et ineffektivt landbrug, og det store land kan ikke engang brødføde sig selv.

Fremskridtspartiet ønsker ikke sådanne tilstande indført her i landet, og derfor afviser vi naturligvis kommunisternes forslag.

Aksel Pedersen (V):

Det af DKP fremsatte forslag kunne jeg affærdige med, at venstre i fællesskab med andre partier selv har fremsat et forslag om beskatning af kapitalgevinster, og at dette forslag er temmelig afvigende derfra.

Jeg kan nævne et par ting. Her tales om værditilvækst. Man kan en gang imellem stille sig selv det spørgsmål: hvor tit ønsker man egentlig at beskatte de samme penge? Vi kan tage et boligområde, hvor nogle familier er gået sammen om at få deres kvarter eller ga-

[Aksel Pedersen]

de til at være pæn og ordentlig. På lang sigt vil det påvirke ejendomspriserne i et sådant område, og det vil også påvirke vurderingerne. Disse vurderinger, man derved har fået, vil man have en større part tinglyst af. Det vil egentlig være temmelig urimeligt.

De virkelige kapitalværdier, som også stiger, men som ikke bliver beskattet, er f. eks. pensionerne, hvor man jo får indtægt af kapitaler, der stiger i modsat retning, som f. eks. den kapital, der er frigjort fra værdierne. Jeg tror, der er mange andre steder at sætte ind, om man ville have fat på kapitaltilvæksten, som kommunisterne forstår den.

Det er ikke venstres syn, men der er i selve forslaget også noget, som jeg synes er et langt væsentligere problem: hvordan vil man finde værdimåleren for de vurderinger, der fremtidig skal ske? Man har jo sat den normale markedsmekanisme ud af funktion, i det øjeblik staten går ind og begynder at eje større og større prioriteter i de brug og bygninger, der er tale om. Skal den vurdering, der skal finde sted, være en automatik, som går på det, som lønnen stiger, eller hvad er grundlaget? Det må de, som har lavet lovforslaget, jo have en forklaring på.

Vi kan også spørge, i hvilken prioriteringsorden – det var skatte- og afgiftsministeren også inde på – en sådan tinglysning skal være. Skal hele kurstabet stadig væk indregnes i det beløb, som skal tilskrives, som det jo bliver, så længe vi ikke holder os til en kontantvurdering?

Jeg synes, der er så mange uløste spørgsmål i hele dette lovforslag, at det sådan set burde afholde forslagsstillerne fra at fremkomme med det. Det bedste, jeg kan sige om det, er, at det dog er bedre end det, man fra socialdemokratiets side gik og rumlede med i sommer, og som skulle have været fremsat som forslag i efteråret.

Hagen Hagensen (KF):

Det kunne sådan set være fristende at beskæftige sig mere med den tale, hr. Karl Nielsen holdt her i dag, end med det foreliggende lovforslag. Hr. Karl Nielsen talte ikke særlig meget om det forslag, vi har til behandling, men bevægede sig langt videre væk om forhold, som jeg for mit vedkommende skal sige skurrede godt i mine ører; og er det det hvad vi kan vente os i den kommende

tid, synes jeg ikke, det lover godt. Men det var måske en afledningsmanøvre fra hr. Karl Niensens side for ikke at komme til at tale for meget om dette forslag, som der måske lå en mere skjult sympati for fra hans side, end der umiddelbart blev givet udtryk for.

Jeg for mit vedkommende skal omtrent sige lige så lidt, som hr. Karl Nielsen sagde, om DKPs forslag. Det kan jeg gøre af den grund, at vi aldeles ikke vil være med til noget af den slags. Her er ikke et spørgsmål om alle gode gange tre: man kommer nu for fjerde gang med et forslag, der efter min mening er både dårligt og urimeligt. På lang sigt er der tale om en konfiskation eller en socialisering også af den enkeltes bolig, og det siger sig selv, at det må vi på det skarpeste gå imod.

Om hvad der i øvrigt er sagt tidligere om forslaget, vil jeg henvise til den litteratur, der er at finde i, hvad hr. Ib Stetter har sagt om det, senest i Folketingstidende 1976–77, 2. samling, sp. 1762–63, hvor der også findes yderligere litteraturhenvisninger. Vi afviser at deltage i sligt.

Bollmann (CD):

Dette forslag har jo nu været fremsat adskillige gange, og jeg kunne egentlig også blot henvise til, hvad der fra CDs side er sagt tidligere om forslaget. Men jeg vil gerne tilføje, at påstanden om, at en afgift skulle kunne nedsætte priserne på fast ejendom, efter vor opfattelse er grebet ud af luften.

Jeg kunne også godt tænke mig at vide, hvorfra forslagsstillerne har deres viden om alle de værdistigninger, der nu bliver belånt, og hvorfra de realiserede penge skulle være kastet ud i forbruget og have ødelagt betalingsbalancen – altså hvordan det hænger sammen. Jeg tror, at en undersøgelse af de faktiske forhold egentlig vil vise noget ganske andet.

Vi ønsker nøjagtigt det modsatte af, hvad der står i forslaget: vi vil gerne have fjernet afgifter, grundskatter og andre skatter på boligen. Det har vi fremsat forslag om, og som tidligere nævnt kan vi under ingen omstændigheder støtte det foreliggende DKP-forslag.

Ole Olsen (SF):

Dette er som allerede nævnt et forslag, der har været fremsat adskillige gange, og jeg

[Ole Olsen]

skal også oplyse, at SF i sidste folketingssamling fremsatte et forslag om kapitalvindingskat. Vi har selvfølgelig brugt tiden til at arbejde videre med det; det bør man jo gøre for at forsøge at forbedre det, og vi agter også snart at fremsætte det.

Når vi så selv fremsætter et forslag, der er noget andet end dette, skulle man måske mene, vi skulle gå kraftigt imod dette. Men det gør vi bestemt ikke. Vi synes da, dette forslag er udmærket. I det hele taget tror jeg, at om nu kommunisternes forslag skulle blive vedtaget, hvad det nok ikke bliver, eller vores skulle blive vedtaget, hvad det nok heller ikke bliver, så er disse lovforslags hovedfunktion selvfølgelig at lede opmærksomheden hen på problemet. Der er vel ingen partier hverken af SFs eller for den sags skyld af DKPs størrelse, som for alvor regner med, at vores forslag, selv om vi mener, de er gode, bliver vedtaget.

I den tidligere samling er det sagt, at det er et yderst moderat forslag, og det er det minsandten da også. Jeg synes, der ligesom blev sagt fra konservativ side, at det måske var mere spændende, hvad hr. Karl Nielsen sagde: dér hørte man for en gangs skyld en socialdemokratisk ordfører, som fuldstændig bekendte kulør og var fuldstændig klar over, hvor store de samfundsskabte værdier er i forhold til det, der skabes i samfundet i øvrigt. Nu siger jeg skabes, men værdier skabes jo sådan set ikke dér; det er jo penge, man tager ud fra produktionen, i hvert tilfælde når disse opskruede værdier giver sig udtryk i et forbrug, hvad de gør. Det er da klart, at jo mere der bliver skabt af disse kunstige værdier, som også finansierer et forbrug, jo ringere kommer det til at være for lønmodtagerne. Så det centrale er, at vi får sat denne sag i centrum og får set på den, og dér var hr. Karl Niensens udtalelser jo glædelige.

Jeg var lidt mindre glad for ministerens udtalelser. Nu blev der igen henvist til dette ulyksalige augustforlig I, som alle vel ellers opfatter som sprængt. For det er vel tydeligt, der er et flertal her i salen, som går ind for, at der skal ske noget med disse samfundsskabte værdier. Hvad vi ikke er enige om for øjeblikket, er, hvad der nøjagtigt skal ske, men det kunne vi nu nok finde sammen om. Derfor er det ulykkeligt, at socialdemokratiet binder sig til disse såkaldte partnere, hvoraf nogle jo tydeligt har udtrykt, at det vil de

aldeles ikke, de mente det stik modsatte, de mente nærmest, det skulle afvikles. Hvis socialdemokratiet skal være enig med disse partier, hjælper hr. Karl Niensens tale i dag jo ikke noget som helst, så sker der ingenting. Jeg håber ikke, at det var det, der var meningen med skatte- og afgiftsministerens udtalelser.

Det var morsomt at høre fremskridtspartiet trække denne gamle, bovlamme krikke, der hedder kommunistforskrækkelse, frem, om hvor slemt det stod til i Rusland, og at vi nærmest ville få det ligesom i Rusland, hvis vi gennemførte denne lovgivning. Det er jo komisk på baggrund af, hvor moderat loven er. Nu er venstre jo ikke så grove, det plejer man ikke at være; derfra blev sagt, at markedsmekanismen sættes ud af kraft. Ja, nu må man jo helst ikke bruge slemme udtryk heroppefra, så jeg skal nøjes med at sige, at det simpelt hen er ganske urigtigt. Hvis man beslaglagde alle stigninger op til 100 pct., inflation og alt, ja, så er det rigtigt, at man ikke samtidig kunne konstatere dem ved en markedsmekanisme, idet man så selvfølgelig var ligeglad med, hvad man fik for fast ejendom, hvis man ikke ligefrem fik penge under bordet, og det får pæne mennesker jo ikke. Man kan ikke både beslaglægge det hele og samtidig konstatere værdien ved en markedsmekanisme. Men det er jo slet ikke det, der er tale om. Her er tale om, at man vil beslaglægge de reelle stigninger; derimod vil man aldeles ikke sætte sig på det, der modsvarer inflationen.

Det samme kom jo frem i de konservatives bemærkninger, nemlig at alt efterhånden ville blive konfiskeret, at man ville nationalisere jorden. Ja men dette er da simpelt hen noget rædselsfuldt sludder. Der er ikke tale om det. Der er tale om, at det kun er de yderligere fremtidige reelle stigninger, man vil beslaglægge med dette forslag og i øvrigt også med SFs forslag, og det er noget helt andet end nationalisering. Hvis man mener, det omtrent er nationalisering, må man jo gå ud fra, at de fremtidige samfundsskabte værdistigninger skulle være enorme. Det mener vi de er, medens vi fra borgerlig side plejer at høre, at de netop ikke er enorme. Vi får jo tit at vide i udvalg og her, at det hele modsvarer af inflationen. Det ville være rart, om disse partier kunne finde deres ben at stå på, så de ikke mente det ene den ene dag og det

[Ole Olsen]

andet den anden dag. Men det er måske netop et udtryk for, at man simpelt hen forsøger at snakke udenom.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Forslaget fra kommunisterne går ud på, at værdistigninger på jord og faste ejendomme skal kunne tinglyses som en offentlig prioritet, og det har jo unægtelig, hvad også den forrige ordfører var inde på, givet anledning til nogle højst bizarre og besynderlige udtalelser i eftermiddag, f. eks. fra hr. Ove Jensen, der mener, at russerne bor i usle træskure. Det er noget helt andet end det, jeg har set, da jeg var i Moskva og Leningrad og de andre store byer, for jeg opdagede ærlig talt ikke, at det var de usle træskure, der prægede de byer.

På lignende måde må jeg desværre også opfatte bemærkningerne fra hr. Aksel Pedersen og hr. Hagen Hagensen. Hr. Hagen Hagensen ville aldeles ikke have noget at gøre med at tale om, at værdistigninger skulle kunne indefrysnes eller optages som en offentlig prioritet. Ja, så må jeg da rigtignok gøre opmærksom på, at det er ellers noget, vi ikke er ukendt med i dansk lovgivning. Den gældende kapitalvindingsskat, gennemført af socialdemokratiet og venstre, har det som en mulighed ved salg, hvis parterne ønsker det; og hvis man ønsker at købe en ny landbrugsjendom f. eks., kan man få den skat – og skatten er jo bare et udtryk for, at der har været en værdistigning – tinglyst som en offentlig prioritet. Venstre tog også kraftigt afstand fra noget sådant – ja men herre du milde gud, vi har da dele af Danmark, hvor man bruger det for fuld kraft. I Hanstholm f. eks. har man ikke privat ejendomsret til jorden, den ejes af kommunen. Det fungerer udmærket, man kan udmærket finde ud af, hvilken grund der er den bedste, og den skal man så betale større leje af end den grund, der ikke er nær så attraktiv. Det kunne såmænd sagtens fungere.

Jeg tror bare ikke på, at den udformning, som kommunisterne har givet forslaget, er rimelig, og jeg deler de bebrejdelser, der er kommet fra bl. a. skatteministeren om, at kommunisterne ikke har gidet sætte sig hen og bare rette de helt elementære tekniske fejl og ikke har villet tage stilling til, hvordan det skal være, f. eks. om den tinglyste prioritet

skal have oprykkende ret, altså skal rykke op, efterhånden som de forrige prioriteter bliver nedbragt, eller hvad der skal ske.

Men jeg vil da ikke udelukke, at vi fortsætter og forbedrer den mulighed for at skabe en eller anden form for en offentlig prioritet, når det gælder det, som vi i dag kalder kapitalvindingsskat eller særlig indkomstskat, den mulighed, vi allerede har i den gældende kapitalvindingsskat.

Må jeg i den forbindelse sige tak for indbydelsen fra ministeren for skatter og afgifter til at genoptage forhandlingerne mellem partierne fra det første augustforlig angående beskatning af ejendomsværdierne ved salg, altså gennemføre en ny kapitalvindingsskat. Den gældende lov er som bekendt gennemført af socialdemokratiet og venstre, og den er håbløs. Den fritager de store gevinster omkring vore byer for skat i meget høj grad, og den rammer til gengæld ud efter generationsskiftet i landbruget. Loven virker håbløs. Jeg sagde det allerede, dengang de to partier insisterede på at gennemføre den.

Jeg skal nok komme til forhandlingerne. Jeg skal nok deltage i de nye forhandlinger med iver, men jeg vil understrege, at jeg er ganske overordentlig skeptisk med hensyn til at nå et resultat. Når jeg er så skeptisk, er det, fordi jeg allerede har forsøgt forhandlinger med centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti. Ikke bare en uge eller en måned, men et halvt år sad vi og forsøgte at komme igennem det, og hver gang vi andre sagde: ja men så lad os da nøjes med det, I nu foreslår, så gik de to partier hjem og kom tilbage og meddelte os, at så langt ville de alligevel ikke gå.

Jeg tror simpelt hen ikke på, at de to partier ønsker at gennemføre en kapitalvindingsskat, der rammer det, der ligger ud over inflationsgevinsterne. Lad os da bare prøve én gang til, men skal vi så ikke være enige om, at vi i hvert fald ikke denne gang vil spille hverken hele eller halve år med at forhandle, men gøre os færdige i løbet af nogle få uger og så tage et forslag fra regeringen ned i salen, så vi kan få afgjort den sag. Vi kan nemlig ikke leve med den håbløse lov, som socialdemokratiet og venstre har fået gennemført, og som plager dansk samfundsliv med hensyn til både de hurtige, store gevinster ved byerne, som man lader slippe, og generationsskiftet i landbruget.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg bliver nødt til først at sige til hr. Bernhard Baunsgaard, som refererer fra vores forhandlinger, at bl. a. kristeligt folkeparti, som jeg har siddet som repræsentant for, under disse forhandlinger skulle have lagt noget på bordet og så være gået hjem og så fået beskudt om, at vi skulle komme med noget andet, at det har jeg ingen sinde gjort. Jeg har ovovet selv at foretage disse forhandlinger uden at skulle gå hjem med noget, for der var intet at gå hjem med. Jeg har selv været med til at formulere det, som står der, så jeg ved udmærket, hvad jeg mente med det, jeg skrev, og derfor behøvede jeg ikke at gå hjem og spørge: hvad mener I nu i gruppen? Jeg vidste udmærket, hvad jeg mente med det, der stod i det, vi havde nedfældet i augustforliget i sin tid, og dette har jeg fastholdt.

Det er også det, som man prøver på at fastholde i dette lovforslag, det skal jeg indrømme: de reelle kapitalgevinster – det har jeg sagt hele tiden – viger vi ikke uden om. Dem ønsker vi en rimelig beskatning af. Vi har ikke snakket noget om, hvorvidt det skal være en prioritet i ejendommen, men vi har snakket om, at vi vil beskatte dem.

Hvad er så de reelle kapitalgevinster? Ja, her snakker man hele tiden om debitorers og kreditorers penge. Hvad rager det staten, om der er sket en inflation, som debitor må betale? Det er ikke noget, staten har skabt. Ja, vel har staten måske skabt inflationen, men først at skabe inflationen og så bagefter stryge gevinsten ville da være en særdeles dobbelt beskatning. Hvis man vil se på den almindelige udvikling i ejendommenes værdier i forhold til andre omkostninger, så kan vi tage det reelle omkostningsniveau for 1955. Her vil man finde, at ejendommene indtil 1975 ikke var steget så meget som de reelle omkostninger.

Hvis man vil tage den almindelige skatteudvikling på dette område sammenlignet med andre områder, så er der sket en langt stærkere udvikling på dette område, end der er sket med hensyn til ejendomsprisstigningerne. Med hensyn til lønudviklingen vil man, når man tager en 20-årig periode, finde, at den har været lige så stor som stigningen på jord og fast ejendom, når vi tager byggemodningen på grundene fra.

Det er de nøgne kendsgerninger, at ejendommene steg mindre i 1960'erne, end andet steg, det må enhver vel erkende. Så indhenter ejendommene selvfølgelig det, som de forsmøtte i den tid. Det er derfor, man får en bølgebevægelse. Det følges ikke lige ad, men man når til samme resultat, der bliver den samme stigning, fordi ejendomsprisstigningen, jordprisstigningen, er et resultat af den samlede stigning i dette samfund.

Så vil der selvfølgelig være visse områder, hvor man får en gevinst, og det er den, vi siger skal beskattes. Hvorfor skal en mand, fordi han tilfældigvis bor ved en større by, have en fortjeneste på 10 mill. kr. med en beskatning på 60 pct.? Jeg gentager for hundrede og syttende gang, at husmanden ude på heden skal beskattes med 75 pct. af inflationen og ikke af en reel kapitalgevinst.

Det, der hele tiden, jeg havde nær sagt får mig til at flyve i harnisk, når man fremlægger dette, er, at man aldrig, aldrig, kan komme videre med de reelle kapitalgevinster dér, hvor der er en mulighed. Jeg har da fået skatteministeren til i al fald at fremlægge, hvad vi får ind på frigørelsesafgiften, og hvorledes den virker. Ja men for hundrede og syttende gang: lad os da så begynde dér og sørg for, at der dér i al fald bliver en rimelig beskatning.

Jeg kan lige så godt sige klart og tydeligt, såvel over for kommunisterne som over for skatteministerens indbydelse, at det da selvfølgelig er smukt, at skatteministeren, lad mig sige det i en parentes, sætter pris på det frugtbare samarbejde, vi havde i sin tid. Det er da selvfølgelig rart at høre, at skatteministeren hele tiden vender tilbage til det. Det viser jo hans påskønnelse af vores indsats på dette område. Det skal jeg da kun takke skatteministeren for. Men det er lidt af en hån at gennemføre forslag på mere end 20 mia kr., som vi ikke kunne tilslutte os, og så bagefter komme og sige: nu gælder det her stadig.

Vel, hr. skatteminister, vi kommer og snakker om disse ting. Men lad mig så sige, som jeg var ved at sige: det nytter ikke, at man vil have de almindelige handler ind under nogen som helst beskatning. Derfor må vi også sige til kommunisterne her, at det ikke nytter, at man tænker på at få os med til at beskatte de almindelige inflationsskabte gevinster. Derimod de reelle, som man skrev

[Arne Bjerregaard]

i indledningen, vil vi være med til. Men lad os så finde ud af, hvad der er reelt, og ikke hvad der er debtors eller kreditors gevinst.

Ib Christensen (DR):

Dette forslag er jo en ganganger, og jeg kunne nøjes med at henvise til folketingets forhandlinger 1976-77, 2. samling, sp. 1766-68, hvor jeg gjorde mine bemærkninger på retsforbundets folketingsgruppes vegne. Det vil jeg imidlertid ikke nøjes med, men komme med et par uddybende bemærkninger.

For det første vil vi gerne også denne gang påskønne de intentioner, der ligger bag ved det kommunistiske forslag, selv om vi ikke er enige i dem alle sammen. Det er et alvorligt problem, som der anstændigvis og snarest må gøres noget ved fra regeringens og folketingets side. At vi ikke er helt enige, skyldes, at vi ikke ønsker, at man angriber bygningerne med et forslag som dette, fordi det på meget lang sigt vil betyde, at man sætter en stigende offentlig prioritering ind i folks huse, og på meget lang sigt en egentlig samfunds-overtagelse af folks huse.

Det er ikke særlig klogt politisk. Det, der derimod er klogt politisk, og det, der er forståelse for langt ind i borgerlige kredse, uanset de ytringer, der kom fra en række borgerlige partiers side her, er, at vi skal bekæmpe den asociale, inflationsfremmende og erhvervsfjendske jordspekulation. Derfor havde vi foretrukket, at man havde begrænset forslaget til en offentlig prioritet i jorden; så havde det også været langt mere salgbart over for befolkningen.

Der er et flertal i dette folketing, hvis man skal dømme efter partiernes principprogram: socialdemokratiet, det radikale venstre, de marxistiske partier og retsforbundet, et meget stort og komfortabelt flertal for en samfunds-overtagelse af jorden, hverken mere eller mindre, og det er det, der skal gøres noget ved.

Om kort tid vil mit parti fremsætte sit eget forslag om en jordreform, og vi håber da på tingets velvillige modtagelse af dette forslag. Det kommer som sagt om meget kort tid, og så kan det indgå i drøftelserne lige så vel som dette forslag og eventuelle andre.

Skatte- og afgiftsministeren kom med en udtalelse, der unægtelig, sådan som tiden er fremskreden for denne sag, var forbløffende,

idet han henviste til augustforlig I. Men se, nu har vi jo i dag hørt både hr. Bollmann fra centrum-demokraterne og hr. Arne Bjerregaard tale. På baggrund af de bemærkninger, som hr. Erhard Jakobsen kom med ved åbningsdebatten, hvor hr. Erhard Jakobsen konstaterede, at centrum-demokraterne ikke ville være med til noget som helst på dette område, som ikke også venstre og de konservative kunne gå med til, og på baggrund af hr. Arne Bjerregaards udtalelser, på baggrund af, at kristeligt folkeparti jo har erklæret, at de er frigtort fra augustforlig I, så må det i sandhed være udtryk for en ukuelig optimisme, at skatte- og afgiftsministeren tror, at der er noget at opnå ved nye forhandlinger med de to partier. Man må unægtelig give hr. Bernhard Baunsgaard ret i, at det forekommer ret så usigtsløst.

Jeg vil opfordre skatte- og afgiftsministeren til at lytte til hr. Bernhard Baunsgaards råd om, at disse forhandlinger – når nu ministeren insisterer på dem – får lov til at forløbe ikke i halve år, men i uger, og så se, hvad der kommer ud af det. Når man så har konstateret, at der ikke kommer noget ud af det, så må ministeren gå til anden side, gå til det flertal, der naturligt er her i tinget, hvis ellers regeringen og socialdemokratiet vil bruge det.

Jeg vil advare imod, at man indskiber sig i nye kapitalvindingsskatter eller i forøgelse af kapitalvindingsskatten. Vi ved, at den overvæltes på køberne. Vi ved, at den ikke sænker, men forhøjer jord- og ejendomspriserne. Det, der skal til, og det kan nationaløkonomerne også belære os om, er en løbende afgift på fast ejendom, specielt en løbende afgift på jordbesiddelse. Det er det, der virkelig kan få jordpriserne ned. Derfor håber jeg, at regeringen vil nå til dette resultat.

Dertil kommer, at problemet med overgangsjorden kun er det mindste problem. Det, der er det generelle problem, er den almindelige jordværdistigning, den almindelige inflationskæbe og den almindelige samfundsskabte stigning på jord over hele landet. Det er ikke kun de øjensynlige fortjenester, der inddrages af private kapitalkræfter omkring byerne. Det er ikke det, der er det store problem. Derfor løser man ikke nogen problemer ved blot at lave en eller anden kapitalvindingsskat, der særlig skrapt rammer disse gevinster. Jeg har selvfølgelig sym-

[Ib Christensen]

pati for, at man også rammer disse gevinster, men det løser ikke noget nationaløkonomisk problem, og det løser altså ikke det grundlæggende problem, der her er tale om, og som det kommunistiske forslag er et forsøg på at løse.

Hr. Karl Nielsen fra socialdemokratiet talte på samme måde, som hr. Grünbaum gjorde, da vi havde dette forslag i forrige samling, og på en måde, der næsten gav indtryk af, at socialdemokratiet ikke fandt, at dette forslag var yderliggående nok. Hr. Karl Nielsen mente, at det skulle være markedsrenten, og det er jeg enig med hr. Karl Nielsen i. Derfor kan det forbløffe, at socialdemokratiet, når man ikke finder dette forslag yderliggående nok, selv affinder sig med en politik, der faktisk i de senere år er gået i den modsatte retning, nemlig ved at nedbringe beskatningen på jord. Jeg henviser her til den amtskommunale grundskyld, som man formindskede så sent som i dette forår.

Derfor vil jeg håbe – ligesom andre har givet udtryk for det – at dette ikke skal tages som udtryk for, at socialdemokratiet kører et friløb på dette område, at man siger ét og gør det stik modsatte eller ingenting. Jeg håber, at disse ytringer er udtryk for, at det er det stadiet, man foreløbig er nået til, og at man meget snart, når det viser sig, at de forhandlinger, man skal have med augustforlig I-partierne, ikke fører nogen vegne, da søger til anden side for at klare dette vitale problem.

Freddy Madsen (DKP):

Jeg skal begynde med at takke for den overvejende velvilje, der er givet udtryk for over for forslaget, selv om der vel ikke heri ligger nogen tilslutning til det, eller at der er et flertal for at gennemføre det.

Jeg kan naturligvis beklage, at det ikke fra vores side, som fra hr. Arne Bjerregårds side, er foreslået for hundrede og syttende gang til skatteministeren; det er, som det er sagt, kun fjerde gang, vi fremsætter det. Alligevel er der selvfølgelig nogle, der undrer sig over, at vi genfremsætter dette forslag igen og igen, men jeg synes, at både den debat, der har været ført her i dag, og den debat, der foregår ude i befolkningen, viser, at det er et problem, der er så brændende, at der er behov for at få det diskuteret igen og igen.

Den opslutning, som kommer fra stadig nye kredse, viser også, at der er en voksende forståelse i befolkningen for, at det er et problem, der må løses. Lad mig bare tage fra den seneste tid, at husmændenes formand, Chr. Sørensen, socialdemokratiets kongres, de radikales landsmøde og en lang række faglige kongresser igen og igen er vendt tilbage til dette spørgsmål og stiller krav om, at der nu gribes ind i hele denne sag. Alene det er for os nok til at se det rimelige i at genfremsætte forslaget.

Dertil er kommet, at vi nu har de reelle tal for den 16. alm. vurdering, der viser, hvor galt det er fat. Jeg skal ikke gentage den udmærkede redegørelse, hr. Karl Nielsen kom med, om, hvor galt det i virkeligheden er fat, og hvad det drejer sig om.

Det undrer naturligvis ikke mig, at der er en række partier her i tinget, som ubetinget er modstandere af dette forslag. Det, som jeg bare synes er lærerigt og i og for sig også opløftende, er den mangel på saglig argumentation, de efterhånden er i besiddelse af over for dette problem, for også de må erkende, at problemet trænger sig på, og at det skal løses på en eller anden måde.

Jeg snakker slet ikke om hr. Ove Jensen, der er helt ude på overdrevet og nu skal til at genopføre de skure, man vitterlig engang boede i i det gamle Rusland, men som man nu i et jævnt og hastigt tempo har fået afskaffet, men mere om det, som er kommet fra f. eks. hr. Hagen Hagensen, der henviser til, hvad hr. Stetter sagde, sidste gang vi forhandlede det. Jeg håber også, at han har læst, at hr. Stetter ved den lejlighed gav os en undskyldning, fordi han havde fremført nogle forkerte påstande om, hvad det ville betyde i direkte udgifter for de nuværende ejere.

Nu fremsætter hr. Hagen Hagensen en påstand i dag, der er lige så løstagtig som den, der blev fremsat ved den lejlighed, nemlig den, at det vil føre til en reel konfiskation og til en egentlig nationalisering, set på lidt længere sigt, og at der allerede er taget fat på det. Kendsgerningerne er, at selv om det er galt, så drejer de reelle kapitalværdistigninger, hvis vi tager den 4-årige periode, der er gået, og hvor det altså alt i alt er 372 mia kr., sig om 100 mia kr. Det vil altså sige, at det er knap 30 pct., der drejer sig om, mere kan det ikke blive til. Oven i købet vil vores for-

[Freddy Madsen]

slag, hvis det gennemføres, antagelig betyde, at disse reelle kapitalgevinster vil blive noget mindre i fremtiden, og at de altså vil blive en faldende del, men overstige de 30 pct. vil de ikke komme til, og hvordan det skal føre til konfiskation, er svært at se.

På samme måde forholder det sig, når hr. Aksel Pedersen taler om, at markedsmechanismen bliver sat ud af kraft – det har også andre været inde på – men heller ikke den sag er der hold i.

Der er som sagt ikke meget hold i den argumentation, der føres frem. Det, vi må forstå, er, at der er en kreds af partier her i folketinget – og det undrer os ikke – som mere ser på ejendomsmæglernes interesser, end de ser på almindelige menneskers tarv.

Men så til de partier, som på forskellig led har udtrykt sympati for tanken, selv om de ikke er helt enige. Også hos dem optræder der dog en række misforståelser, som det kan være nyttigt at få rettet. Jeg synes, det er lidt svage undskyldninger, der kommer både fra ministeren, fra den socialdemokratiske ordfører og fra hr. Bernhard Baunsgaard. Hr. Bernhard Baunsgaard svinger sig op til at sige, at vi ikke har gidet gøre noget ved forslaget. Ja men vi har netop ladet en række af de spørgsmål, som her rejses, stå åbne, også for at der igennem forhandling mellem de partier, der havde sympati for tanken, kunne være mulighed for, at vi i fællesskab nåede frem til, hvordan disse problemer skulle løses.

Så blæses nogle af dem op, f. eks. nu det om prioritetsrækkefølgen. Vi forestiller os, at på det tidspunkt, hvor staten går ind i billedet, må den naturligvis indgå i rækken af prioriteter på lige fod med andre, altså efter de prioriteter, som findes i forvejen. Lige så naturligt må det være, at efterhånden som andre prioriteter afvikles, rykker statens fordringer op.

Vi kan diskutere spørgsmålet om renten, om det skal være diskontoen, eller om det skal være markedsrenten. Også på dette område har vi skelet alvorligt til, at det skulle være noget, som var acceptabelt ude i befolkningen.

Det gælder også på et andet område i diskussionen med de partier, som har sympati for tanken. Der tales fra socialdemokratiets side bl. a. om, at man godt kunne ønske sig, at der var noget, der var stærkere. Det kunne

vi i og for sig også, men vi ved fra de tidligere afstemninger om jordlovene, fra den agitation, som drives på mange områder, at det er nødvendigt, at vi tager fat på problemet på en sådan måde, at vi kan skabe et flertal for det ude i befolkningen. Det er nøjagtig dér, jeg mener, at de alvorlige meningsforskelle imellem socialdemokratiets måde at se tingene på og så den måde, vi ser dem på, er. Det gælder antagelig også andre af de partier, der har sympati for det.

Hvad er det, de taler om? De taler om, at det, der er brug for, er at beskatte værdistigningerne. Det er netop det, vi advarer imod. Vi advarer imod, at man begynder at beskatte de jævne mennesker, som i tillid til det system, som vi har, og i tillid til det, politikerne har gennemført, har sat sig for tårnhøje huslejer i eget hus, og som alvorligt frygter, at de vil blive drevet fra hus og hjem, hvis der nu skal foretages en beskatning af kapitalværdistigningerne. Derfor er det, vi siger: lad os foretage denne indefrysning, som på den ene side garanterer, at de, der bruger husene til at bo i, kan blive siddende, og på den anden side forhindrer, at de kan belåne værdierne.

Ordføreren for centrum-demokraterne siger: ja men er det nu bevist, at det pumpes ud i forbruget? Ja, det er bevist, at det er store beløb, som pumpes ud i forbruget. Hvis man bruger sin sunde fornuft, så ved vi alle sammen, at folk med huse osv. belåner dem, og at det ikke alene er til at forbedre husene, men også til at købe farvejernsyn, biler, lystbåde og andre af den slags ting for. Det er ikke, fordi jeg mener, at der er noget odiøst i den sag, men det er nøjagtig det, som er med til at skabe inflationen, og det er det, der er med til at forværrer betalingsbalancen.

Må jeg så ikke godt til slut sige til socialdemokratiet, at det, som jeg synes er det værste i den diskussion, vi har her, er, at man erkender, at der skal gøres noget ved det, og så siger man bagefter: men vi har en forpligtelse over for augustforlig I, der gør, at vi nu må forhandle på den led. Ja men prøv nu at høre, hvad der er sagt her i dag! Hvem var det, der var med dér? Det var centrumdemokraterne, som her står og siger, at det vil de aldeles ikke have noget at gøre med. Det var hr. Arne Bjerregaard, som helt og aldeles har misforstået situationen, idet han står og taler om beskatning af inflationsge-

[Freddy Madsen]

vinster, og det vil han ikke være med til. Hvis han havde gidet, en af de fire gange forslaget har været fremme, læse det, så ville han have bemærket, at det aldeles ikke drejer sig om inflationsgevinster. Der var også en af de andre ordførere, det var hr. Ib Christensen, som sagde: vi vil ikke være med til efterhånden at lægge prioriteter ind i folks huse. Ja men der står også udtrykkelig i forslaget, at hvor der er tale om udvidelser og forbedringer, gælder det ikke. Det drejer sig altså her om de reelle samfundsskabte værdistigninger, som vitterlig også foregår i huse, og det synes jeg man skulle overveje i retsforbundet.

Men det er altså med partier som kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne, der er højst vrangvillige, socialdemokratiet vil lave noget ved den sag. Ja men så kan man lige så godt sige rent ud fra socialdemokratiets side, at man ikke vil være med til at gøre noget ved det. De krav, der kommer fra fagbevægelsen og fra socialdemokratiets egen kongres, er man bedøvende ligeglad med, for man vil ikke være med.

Hvis man vil gøre noget, skal man for det første erkende, at man må lave det sammen med de partier her i folketinget, der vil gå den vej. Skal man lave det, må man for det andet erkende, at det skal ske således, at man kan samle et flertal i befolkningen om det.

Der er indtil dato ikke fremsat noget andet forslag her i folketinget, der kan løse disse problemer. Det kan have sine fejl og mangler på detailområder, dem diskuterer vi gerne i et udvalg, men grundsynspunktet i det er det eneste, som er i stand til at løse disse problemer. Og jeg kan love, at vi bliver ved med at genfremsætte det, indtil – og jeg er ikke så pessimistisk som hr. Ole Olsen – det bliver gennemført, for på et eller andet tidspunkt må den erkendelse brede sig, at det er det eneste forslag, der kan løse problemerne.

Ove Jensen (FP):

Nu skulle debatten her jo nødvendig udvikle sig til en rejsebeskrivelse, men da hr. Bernhard Baunsgaard har startet med at fortælle, hvad han har set eller ikke set i Moskva og Leningrad, så må jeg gøre hr. Bernhard

Baunsgaard opmærksom på, at han sandsynligvis har færdedes i de forkerte kredse. Det er rigtigt, at der stadig væk findes paladser i Moskva og Leningrad, men det er altså dér, hvor partispidserne eller partipamperne bor. Hvis hr. Bernhard Baunsgaard havde bevæget sig lidt ud i yderkanterne af byerne, så havde han set de træskure, som jeg omtalte, og som stadig væk ligger der. Jeg har set dem så sent som for to måneder siden. Jeg har for øvrigt taget en masse billeder af dem, og jeg har tænkt mig, at jeg vil sælge dem til Land og Folk, så kan alle få lejlighed til at se dem.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg kan såmænd godt forstå, at hr. Ove Jensen er lidt bitter over mine bemærkninger, for kendsgerninger ødelægger jo enhver god debat, ikke?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Erlendsson):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 20. oktober, kl. 13.00.

Angående dagsordenen henviste anden næstformand til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.05